

CZU 327.5:355.01

DOI 10.5281/zenodo.6826799

CONCEPTE DE BAZĂ ALE FENOMENULUI AMENINȚĂRILOR HIBRIDE

Alexandru PARENIUC,
doctor în drept, conferențiar universitar,

Vasili BEDA,
doctorand

BASIC CONCEPTS OF THE HYBRID THREAT PHENOMENON

Alexandru PARENIUC,
PhD, associate professor,

Vasili BEDA,
PhD student

Termenul „război hibrid” în perioada contemporană a devenit obiect al unor analize extinse, desfășurate de către teoreticieni, factori de decizie și observatori, în special după evenimentele din martie 2014 legate de ocuparea Crimeii de către Federația Rusă. Acest subiect nu mai este limitat doar de interesele strategilor militari, ci a intrat în domeniul politic mai larg ca o provocare semnificativă de securitate pentru Occident.

Statele în continuare sunt implicate în competiții militare și economice, conflictele armate rămân încă inevitabile, dilemele de securitate și echilibrarea puterilor rămân a fi pe primul plan în contextul asigurării securității regionale și internaționale.

Cu toate acestea, modus operandi s-a modificat semnificativ. Conflictele sunt desfășurate prin căi noi, inovatoare și radical diferite de cele cunoscute până acum. Odată cu apariția elementelor războiului hibrid modern, acestea sunt tot mai departe de metodele aplicării legilor clasice de război.

Acest articol încearcă să plaseze controversa război hibrid într-un context analitic și istoric mai larg și să sintetizeze discuțiile referitoare la acest concept și conceptele strategice aferente.

Cuvinte cheie: război, strategii, măsuri strategice, modelul războiului non-linear, amenințări hibride, securitate națională, securitate regională.

The term “hybrid war” in the contemporary period has become the subject of extensive analysis by theorists, decision makers and observatories, especially after the events of March 2014 related to the occupation of Crimea by the Russian Federation. This issue is no longer limited to the interests of military strategists, but has entered the wider political arena as a significant security challenge for the West.

States continue to be involved in military and economic competition, armed conflicts remain inevitable, security dilemmas and balancing powers remain at the forefront in the context of ensuring regional and international security.

However, the modus operandi has changed significantly. Conflicts are carried out in new, innovative and radically different ways than those known so far. With the advent of the elements of modern hybrid warfare, they are moving away from the methods of enforcing lethal force and the classical laws of war.

This article seeks to place the controversial hybrid war in a broader analytical and historical context and to summarize the discussions on this concept and the related strategic concepts.

Keywords: war, strategy, hybrid threats, strategic measures, nonlinear war model, asymmetric actions, national security, regional security.

Introducere. În prezent, influența decisivă asupra dezvoltării situației politico-militare din lume este exercitată prin tendința unor state mari de a prelua leadershipul global și de a menține o lume unipolară prin orice mijloace, inclusiv militare. Însă majoritatea statelor mai mult sau mai puțin dezvoltate nu acceptă necondiționat încercările de a impune dictatul unei singure superputeri asupra între-

Introduction. At present, the decisive influence on the development of the politico-military situation in the world is exerted by the tendency of large states to take over global leadership and maintain a unipolar world by any means, including the military ones. But more or less developed states do not unconditionally accept attempts to impose the dictates of a single superpower on the whole world,

gii lumi, ceea ce a dus la o intensificare bruscă a confruntării interstatale, care se bazează pe măsuri non-militare: politice, economice, informaționale. Confruntarea, acoperind multe alte aspecte ale activității societății moderne – diplomatice, științifice, sportive, culturale –, a devenit de fapt totală.

În aceste condiții, atenția cercetătorilor militari este din ce în ce mai atrasă de fenomenul așa-numitului „război hibrid” ca un conflict ascuns cu o structură internă complexă și care se desfășoară sub forma unei confruntări integrate de natură militar-politică, financiară, economică, informațională, culturală și ideologică, fără un statut determinat [6].

Principala armă a războiului este armata și (sau) formațiunile neregulate armate și paramilitare capabile să desfășoare operațiuni militare continue și sistematice. Alături de lupta armată, care este conținutul specific al războiului, se folosesc mijloace și metode economice, diplomatice, științifice, tehnice, informaționale, ideologice și psihologice de a-și impune voința inamicului, de a slăbi capacitățile sale militare și de a-și întări propriile poziții.

Totuși, tocmai violența militară, adică folosirea mijloacelor tehnice (armelor) pentru suprimarea fizică a inamicului, subordonându-l voinței cuiva, constituie esența războiului în sensul exact al cuvântului, fiind trăsătura definitorie a acestuia. Prin aceasta războiul diferă de alte tipuri de luptă politică și de utilizare a armelor: un raid, o invazie, un incident militar, o blocada militară, o amenințare cu forța, o operațiune specială, inclusiv una antiteroristă. În același timp, în condițiile moderne, războiul nu trebuie neapărat asociat cu începutul ostilităților – continuarea politicii poate fi efectuată prin forță, însă nu numai prin mijloace militare, ci și prin cele non-militare.

Conceptul războiului hibrid

O încercare de a combina definiții eterogene într-una singură a dus la apariția conceptului de „război hibrid”, care este în prezent destul de des folosit de diverși autori, punând adesea înțelegeri diferite. O astfel de diversitate de definiții, pe de o parte, conferă termenului „război hibrid” un grad ridicat de instabilitate și nu permite să fie inclus în clasificarea existentă a războaielor și conflictelor și, pe de altă

which has led to a sudden intensification of interstate confrontation, which is based on non-military measures: political, economic, informational. The confrontation, covering many other aspects of the activity of modern society - diplomatic, scientific, sports, cultural, has in fact become total.

Under these conditions, the attention of military researchers is increasingly attracted to the phenomenon of the so-called “hybrid war” as a hidden conflict with a complex internal structure and which takes place in the form of an integrated confrontation of a military-political, financial, economic, informational, cultural and ideological, without a definite status [6].

The main weapon of war is the army and / or irregular armed and paramilitary formations capable of conducting continuous and systematic military operations. Along with the armed struggle, which is the specific content of the war, economic, diplomatic, scientific, technical, informational, ideological, psychological means and methods are used to impose the will of the enemy, to weaken its military capabilities and to strengthen their own positions.

However, it is precisely military violence, i.e. the use of technical means (weapons) for the physical suppression of the enemy, subordinating it to one’s will, that is the essence of war in the exact sense of the word, it is its defining feature. This war differs from other types of political fighting and other forms of use of weapons: a raid, an invasion, a military incident, a military blockade, a threat of force, a special operation, including an anti-terrorist one. At the same time, under modern conditions, war does not necessarily have to be associated with the beginning of hostilities - the continuation of politics can be carried out by force, not only by military means, but also by non-military means.

The concept of hybrid warfare

An attempt to combine heterogeneous definitions into one has led to the emergence of the concept of “hybrid warfare”, which is now quite often used by various authors, often giving different meanings. Such a diversity of definitions, on the one hand, gives the term “hybrid war” a high degree of instability and does not allow it to be included in the existing

parte, îl face atractiv din punct de vedere teoretic, deoarece poate găzdui un număr mare de semnificații. În același timp, nu există nimic fundamental nou în conceptul de „război hibrid”.

Esența unui război hibrid, ca orice alt război, este redistribuirea rolurilor subiecților procesului politic la nivel global sau regional. Cu toate acestea, se realizează în principal prin mijloace nemilitare, fără ocuparea țării învinse, distrugerea infrastructurii acesteia și moartea în masă a populației. Tehnologiile informației și comunicațiilor fac posibilă realizarea transferului țării sub control extern cu un nivel minim de violență militară, datorită presiunii concentrate în sfera financiară, economică, informațională și psihologică și a utilizării armelor cibernetice.

Conținutul războiului hibrid se reduce la o competiție generală pentru rolul de lider și la creșterea accesului la resurse. Câștigător este statul sau coaliția care a reușit să impună inamicului viziunea sa asupra imaginii lumii, valorilor, intereselor și înțelegerea distribuției „echitabile” a resurselor, care corespunde acestei viziuni asupra lumii.

Astfel, axa centrală a războiului este lupta armată, iar în jurul acesteia se grupează totul și formează un sistem hibrid complex, în cadrul căruia confruntarea se dezvoltă în diverse sfere ale activității umane: socio-economică, administrativ-politică și cultural-ideologică. Incertitudinea proceselor de dezvoltare a confruntării determină fragilitatea contururilor conflictelor moderne, impune noi abordări în elaborarea și implementarea strategiilor de conflicte militare hibride și contrastrategiilor de contracarare și neutralizare a planurilor inamicului.

În așa mod, încercând să formulăm **noțiunea războiului hibrid**, constatăm că acesta include *utilizarea sincronizată a mai multor instrumente de putere adaptată la vulnerabilități specifice în întregul spectru de funcții societale pentru a obține efecte sinergice* [2].

Caracteristicile războiului hibrid

Hibriditatea este o proprietate a oricărui război, deoarece părțile opuse tind în mod necesar să folosească toate forțele, mijloacele și metodele de război de care dispun. Astăzi, conceptul de „hibriditate” reflectă schimbări sem-

classification of wars and conflicts and, on the other hand, it makes it attractive from a theoretical point of view, because it can host a large number of meanings. At the same time, there is nothing new in the concept of “hybrid warfare”.

The essence of a hybrid war, like any other war, is to redistribute the roles of the subjects of the political process at the global or regional level. However, it is achieved mainly through non-military means, without the occupation of the defeated country, the destruction of its infrastructure and the mass death of the population. Information and communication technologies make it possible to transfer the country under external control with a minimum level of military violence, due to pressure concentrated in the financial, economic, information and psychological spheres and the use of cyber weapons.

The content of hybrid warfare boils down to general competition for leadership and increased access to resources. The winner is the state or coalition that has succeeded in imposing on the enemy their vision of the world’s image, values, interests and understanding of the “fair” distribution of resources that corresponds to their worldview.

Thus, the central axis of the war is the armed struggle, and around it everything is grouped and forms a complex hybrid system, in which the confrontation develops in various spheres of human activity: socio-economic, administrative-political and cultural-ideological. The uncertainty of the confrontational development processes determines the fragility of the contours of modern conflicts, imposes new approaches in the elaboration and implementation of hybrid military conflict strategies and counter-strategies to counteract and neutralize the enemy’s plans.

Thus, in trying to formulate the **definition of hybrid warfare**, we find that it includes the *synchronized use of multiple power tools tailored to specific vulnerabilities across the spectrum of societal functions to achieve synergistic effects* [2].

The characteristics of hybrid warfare

Hybridity is a property of any war, because the opposing parties necessarily tend to use all the forces, means and methods of war

nificative în natura războaielor moderne, care sunt diverse, iar operațiunile militare în cazul unui conflict cu un inamic cude o dotare tehnologică înaltă se vor desfășura atât în medii deja familiare (pe uscat, la mare și în aer), cât și în zone noi (spațiale și cibernetice). De asemenea, o caracteristică importantă a războaielor moderne este *multidimensionalitatea*, care presupune o combinație de influență informațională, militară, financiară, economică și diplomatică asupra inamicului în timp real. Într-un război hibrid, factorii de frecare și uzură de război se manifestă într-un mod diferit, ceea ce impune luarea în considerare a acestora în procesul elaborării strategiilor pentru conflictele moderne [5, p. 5-13].

Proprietatea multidimensionalității este deținută pe deplin de conflicte militare hibride de natură neclasică, cu participarea la ostilități a formațiunilor armate ale actorilor nestatali, inclusiv terorismul internațional, companiile militare private, care se caracterizează printr-o afiliere națională și ideologică neclară. Raportul dintre metodele militare și nemilitare de acțiune utilizate de părți la conflicte se schimbă. Mijloacele non-militare de violență într-un război hibrid includ diplomația tradițională și publică, instrumentele juridice economice, ideologice, psihologice, informaționale, umanitare, de informații, tehnologice și de influență. O strategie aleasă corect permite obținerea unui efect cumulativ, sistemic, prin utilizarea unei combinații a tuturor acestor instrumente. Un rol important îl au măsurile psihologice strategice care vizează asigurarea sprijinului și cooperării cu țări prietene și neutre, precum și slăbirea voinței de a duce război și a potențialului statelor ostile.

În sistemul „Contracararea Războiului Hibrid” a fost dezvoltat un model conceptual pentru înțelegerea acestui tip de conflict. Modelul respectiv a fost indiferent față de tipul de agresor (de exemplu, statul sau actor non-statal), dar concentrat în special asupra actorilor statali ca țintă [3, p. 2-3]. Acest sistem s-a bazat pe următoarele **caracteristici cheie**:

- utilizarea combinată a mai multor instrumente de putere pentru a atinge realizarea asimetriei prin țintirea unei game extinse de vulnerabilități;
- un complex de metode de atac sincro-

available to them. Today, the concept of “hybridity” reflects significant changes in the nature of modern wars, which are diverse, and military operations in the event of a conflict with an enemy with a high technological endowment will take place both in already familiar environments - on land, at sea and in the air, and in new areas - space and cybernetics.

Also an important feature of modern warfare is *multidimensionality*, which involves a combination of informational, military, financial, economic, and diplomatic influence over the enemy in real time. In a hybrid war, the factors of war friction and wear manifest themselves in a different way, which require their consideration in the process of developing strategies for modern conflicts [5, pp. 5-13].

The property of multidimensionality is fully owned by non-classical hybrid military conflicts involving the hostilities of the armed formations of non-state actors, including international terrorism, private military companies, which are characterized by a vague national and ideological affiliation. The relationship between military and non-military methods of action used by the parties to conflicts is changing. Non-military means of violence in a hybrid war include traditional and public diplomacy, economic, ideological and psychological legal, informational, humanitarian, intelligence, technological and other instruments of influence. A correctly chosen strategy allows for a cumulative, systemic effect by using a combination of all these tools. An important role is played by strategic psychological measures aimed at ensuring support and cooperation with friendly and neutral countries, as well as weakening the will to wage war and the potential of hostile states.

A conceptual model for understanding hybrid warfare has been developed in the “Counteracting Hybrid Warfare” system. The model was indifferent to the type of aggressor (for example, the state or non-state actor) but focused mainly on state actors as a target [3, p. 2-3].

It was based on the following **key features**:

- the combined use of several power tools to achieve asymmetry by targeting a wide range of vulnerabilities;

nizat care exploatează atât pe orizontală, cât și axele verticale de escaladare [3, p. 32];

– un accent pe creativitate și ambiguitate pentru a obține efecte sinergice (inclusiv în domeniul cognitiv).

Modelul specificat descrie modul în care un actor care se angajează într-un război hibrid poate folosi o gamă largă de instrumente de putere ce includ programe militare, politice, economice, civile și informaționale (MPECI), vizând vulnerabilitățile politice, militare, economice, sociale, informaționale și de infrastructură (PMESII) ale unui sistem țintă și provocând escaladarea în termeni „vertical” și „orizontal” pentru a atinge obiectivele dorite. Totodată se vor evita sau complica procedee de contracțiune, aplicate de organele de contracarare a amenințărilor hibride.

– a complex of synchronized attack methods that exploit both the horizontal and the vertical axes of escalation [3, p. 32];

– an emphasis on creativity and ambiguity to achieve synergistic effects (including in the cognitive field).

The specified model describes how an actor engaging in a hybrid war can use a wide range of power tools that include military, political, economic, civilian and information (MPECI) programs, targeting political, military, economic, social vulnerabilities, information and infrastructure (PMESII) of a target system, causing escalation in “vertical” and “horizontal” terms to achieve the desired objectives, while avoiding or complicating countermeasures, applied by hybrid threat countermeasures.

Figura 1

Figura 2

Instrumentele puterii și vulnerabilitățile sunt prezentate în Figura 1, în timp ce conceptul de sincronizare a instrumentelor de putere este vizualizat în Figura 2 [4, p. 13].

Power tools and vulnerabilities are shown in Figure 1, while the concept of power tool synchronization is shown in Figure 2 [4, p. 13].

Concluzii. Amenințările hibride în prezent nu sunt un fenomen chiar nou. Totuși, în lumea contemporană globalizată, cu inovațiile sale captivante în sfera comunicațiilor de viteză ultra-înaltă, daunele cauzate de astfel de amenințări devin uriașe și periculoase [1]. Ele reprezintă o amenințare pentru autoritățile politice și de securitate, dar, în același timp, măsurile de protecție adecvate oferă oportunități enorme pentru societate. Adevărata viabilitate a unui stat presupune un anumit grad de satisfacție și fericire pentru cetățenii săi. Guvernele responsabile și instituțiile societății civile trebuie să țină cont de relația strânsă din-

Conclusions. Hybrid threats today are not such a new phenomenon. However, in today's globalized world, with its captivating innovations in ultra-high-speed communications, the damage caused by such threats is becoming huge and dangerous [1].

They pose a threat to political and security authorities, but at the same time, appropriate safeguards provide enormous opportunities for society. The true viability of a state requires a certain degree of satisfaction and happiness for its citizens. Responsible governments and civil society institutions must take into account the close relationship between public and na-

tre securitatea publică și cea națională, precum și de dorința de a-și face cetățenii mai asigurați și statul mai puternic.

tional security and the desire to make their citizens more secure and the state stronger.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. Gareis Sven Bernhard. Hybrid War and Hybrid Threats: Coping with conventional and unconventional security challenges. Gheorghe C. Marshall European Center for Security Studies. 25.08.2017.
2. <https://www.marshallcenter.org/en/publications/concordiam/survival-enlightened-states/hybrid-war-and-hybrid-threats>
3. MCDC Countering Hybrid Warfare Project: Understanding Hybrid Warfare. January 2017.
4. MCDC, Information Note, *What is Hybrid Warfare?*, August 2017.
5. MCDC Countering Hybrid Warfare Project: Countering Hybrid Warfare, March 2019.
6. Бартош А.А. «Трение» и «износ» гибридной войны» // Военно-теоретический журнал «Военная мысль», 2018, № 1.
7. Бартош А.А., Стратегия и контр стратегия гибридной войны. Военно-теоретический журнал «Военная мысль», 10 октября 2018. <https://vm.ric.mil.ru/Stati/item/138034/>

Despre autori:

Alexandru PARENIUC,

*doctor în drept, conferențiar universitar,
șef adjunct al Direcției studii și management
al calității a Academiei „Ștefan cel Mare”
a MAI,
e-mail:alexandru.pareniuc@mai.gov.md*

Vasili BEDA,

*doctorand,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail:vasili.beda@gmail.com*

About authors:

Alexandru PARENIUC,

*PhD, associate professor,
Deputy Head of the Studies and Quality
Management Department of the Academy
“Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: alexandru.pareniuc@mai.gov.md*

Vasili BEDA,

*PhD student,
Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail:vasili.beda@gmail.com*